

DATUM 23-1-2020
AAN Provinciale Staten
VAN Robert Strijk, namens Gedeputeerde Staten
DOORKIESNUMMER 030-2583514
ONDERWERP Nota van beantwoording Wensen en bedenkingen REA/ROM

Inleiding

In het kader van de besluitvorming over de regionale economische agenda (REA) en de regionale ontwikkelingsmaatschappij (ROM) is een wensen- en bedenkingenprocedure opgestart. Een wensen- en bedenkingenprocedure betekent dat de individuele leden van PS hun wensen en bedenkingen kunnen uiten en dat het College deze wensen en bedenkingen meeneemt in haar uiteindelijke besluit. In dit geval heeft GS aangegeven te hechten aan de zwaardere procedure van het instemmingsrecht.

U heeft tot donderdag 16 januari 2020 de gelegenheid gekregen uw wensen en bedenkingen in te dienen. In reactie op de ontvangen wensen en bedenkingen is door het College deze Nota van Beantwoording opgesteld. Wij hopen met deze inhoudelijke reactie op uw wensen en bedenkingen, voldoende te hebben onderbouwd waarom en hoe er al dan niet invulling aan zal worden gegeven. Daar waar dit naar uw mening nog tekortschiet kunt u hier bij de behandeling in Provinciale Staten op 29 januari 2020 uiteraard op terugkomen.

GroenLinks

Wens/bedenking 1:

GroenLinks onderschrijft de doelstellingen uit de REA: een toekomstbestendige, circulaire economie, die leidt tot brede welvaart voor de inwoners, natuur en milieu van provincie Utrecht. Economische groei mag nooit een doel op zich zijn: het versterken van de economie dient te leiden tot een verbetering van het geluk en de leefomstandigheden in deze regio, zonder ten koste te gaan van diezelfde leefomstandigheden voor toekomstige generaties (denk aan bv donut economy). We zijn blij met de toetsing van het werk van de ROM aan de REA, en onderschrijven de noodzaak voor KPI's die verder kijken dan economische groei. In de REA lijkt dit goed verankerd: KPI's worden gekozen die in lijn zijn met brede welvaartsdenken en monitoring. Ook in het beleid van de provincie zelf komt dit terug. Het lijkt ons daarom fundamenteel belangrijk dit ook te verankeren in het economisch instrumentarium dat de provincie daarvoor inzet: Op dit moment komt niet terug in de akte van oprichting van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij. Het daar genoemde doel onder artikel 2 luidt nu : "De vennootschap heeft ten doel het stimuleren van de economische ontwikkeling in de regio Utrecht en hiermee het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van de regio Utrecht en Nederland door". Zoals hiervoor benoemd zijn economische ontwikkeling en het versterken van internationale concurrentiekracht geen doel op zich, maar een middel dat leidt tot betere welvaart voor onze inwoners. Graag zien wij dat dus ook in deze doelen gereflecteerd wordt, zodat dit een van de fundamenten is van waaruit deze ROM zijn werkzaamheden zal verrichten.

Reactie 1:

KPI's (kritieke prestatie indicatoren of ook wel Key Performance Indicators) worden over het algemeen niet opgenomen in Statuten. Dit omdat de statuten in principe voor een zeer lange periode worden opgesteld en deze alleen gewijzigd kunnen worden via bijzondere aandeelhoudersvergadering en via de notaris. Een KPI bepaal je op basis van je strategisch plan of jaarplan. De ROM zal meerdere KPI's krijgen. Sommigen zullen na een aantal jaar vervallen, veranderen of juist toegevoegd worden. Het is dus een meetinstrument dat vraagt om meer flexibiliteit dan borging via de statuten.

In het businessplan is een aantal KPI's benoemd, waarmee de ROM haar maatschappelijke impact duidelijk kan maken. Bij de bespreking van de ROM in de commissie Bestuur, Economie en Middelen d.d. 8 januari jl. is ook gesproken over het toevoegen van een KPI op Brede Welvaart en heeft de Gedeputeerde toegezegd de ambitie te hebben een dergelijke KPI toe te voegen en dat te bespreken met de partners. Toetsing bij de andere aandeelhouders van de ROM leert dat er zeker draagvlak is voor het opnemen van de Brede Welvaart indicator als KPI. Dit betekent dat de ROM erop zal rapporteren. Overigens moeten we gezamenlijk nog wel

een goede Brede Welvaart indicator ontwikkelen. Daar lopen momenteel ook studies naar bij de Universiteit Utrecht en de RABObank. We zijn al in gesprek over de mogelijkheid om de Brede Welvaartsindicator (BWI) hiervoor toepasbaar te maken. De KPI's zullen in de Aandeelhoudersvergadering worden vastgesteld.

In de geest van de door Groen Links geuite wens het maatschappelijk belang te borgen ook het volgende:

In de afsluitende alinea van artikel 2 van de Statuten ROM Regio Utrecht BV staat:

“...en al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord, voor zover mogelijk binnen het kader van de economische agenda van de regio Utrecht”

Dit betekent dat de uitvoerende werkzaamheden van de ROM altijd zullen worden getoetst aan het strategisch kader van de REA.

Tot slot.

De concept statuten liggen voor bij de kennisinstellingen, gemeenteraden van Amersfoort, Hilversum en Utrecht en de Tweede Kamer der Staten-Generaal, de Algemene rekenkamer en de Ministerraad. Een wijziging in de statuten nu leidt tot een nieuwe bestuurlijke ronde langs al deze gremia. Indien nodig moet die gang gemaakt worden, maar gezien de inhoudelijke borging van de doelstelling in artikel 2 van de Statuten en de toezegging om de KPI te regelen via de reguliere jaarplannen, lijkt dit voor nu wel een zware stap.

Het college zegt toe zich hard te maken voor het opnemen van een KPI Brede Welvaart in de jaarlijkse rapportage van de ROM aan de aandeelhouders. Dit sluit aan bij een discussie die momenteel breder speelt tussen Min EZK en de ROM's om, in aansluiting op de missiegedreven Topsectoren, meer maatschappelijke indicatoren op te nemen. GS wil u in de overweging meegeven dat het opnemen van de wens de KPI Brede Welvaart te verankeren in de statuten mogelijke vertraging kan geven bij het oprichten van de vennootschap en leidt tot onnodige inflexibiliteit.

Wens/bedenking 2:

Daarnaast is GroenLinks blij met het oog voor diversiteit in de organisatie. Dit zou wat ons betreft tot uiting moeten komen in de Raad van Commissarissen, het bestuur, en de organisatie zelf. Te allen tijde minstens 30% van de RvC vrouw lijkt ons een minimaal streven, gezien de grote hoeveelheid getalenteerde hoogopgeleide vrouwen in de provincie Utrecht (zelfs 25.000 meer vrouwen dan mannen). Ook in de organisatie zelf hopen we dat hier actief op gemonitord en gestuurd zal worden, met naast vrouwen (een meerderheid van Utrecht) ook aandacht voor minderheden zoals LHBTI-ers, mensen met een migratie-achtergrond, of mensen met een beperking.

Reactie 2:

Het Ministerie van EZK is de grootste aandeelhouder en hecht expliciet, overigens net als de andere aandeelhouders en wij, ook veel waarde aan diversiteit in de RvC. De doelstelling van ten minste 30% vrouwen in de RvC zal hierbij in acht worden genomen. Binnen de organisatie zal ook aandacht zijn voor de diversiteit van het team van medewerkers.

Wens/bedenking 3:

Ook hopen we dat de organisatie zelf het goede voorbeeld geeft als het gaat om circulariteit; hierbij doelen we op de eigen bedrijfsvoering, waarin de ROM wat ons betreft ook hoge eisen stelt; dit maakt de ROM ook geloofwaardiger als investeerder in de onderwerpen van de REA.

Reactie 3:

De ROM-organisatie heeft de ambitie om voor de eigen bedrijfsvoering zoveel mogelijk circulaire principes door te voeren.

Wens/bedenking 4:

Tot slot vragen wij nog aandacht voor de werkwijze van de ROM. Bij publieke investeringen in bedrijvigheid, lijkt het ons vanzelfsprekend dat hierbij dan ook aandacht is voor de opbrengsten van deze investering voor de samenleving. Dit dient terug te komen in alle facetten van de ROM, en dus ook in de ondersteuning op het gebied van business development door de ROM; neem hierbij nadrukkelijk ook social return on investment en het ontwikkelen van een maatschappelijke business case (mBC). Een andere suggestie is om ook hierbij nadrukkelijk aandacht te hebben voor de Sustainable Development Goals (SDG's) van de VN, in gesprekken met bedrijven waarin de ROM mogelijk gaat investeren.

Reactie 4:

De ROM onderschrijft de Sustainable development goals (SDG's) van de UN en vraagt dit ook van haar klanten/relaties. Wat betreft de maatschappelijke business case kan worden beredeneerd dat alle activiteiten van de ROM zich afspelen binnen de kaders van de REA en dus een maatschappelijke oriëntatie hebben. Dit zal via de meer maatschappelijke KPI's of BWI inzichtelijk moeten worden gemaakt. Ten aanzien van de social return on investment (SROI) is de ROM niet voornemens harde eisen te stellen aan bedrijven die zij ondersteunt.

VVD
<i>Wens/bedenking 5:</i> Evaluatie van het functioneren en de maatschappelijke bijdrage van de ROM eens in de 3 a 4 jaar, te beginnen voor 31 december 2022 ter beschikking aan de partners
<i>Reactie 5:</i> Het is duidelijk dat er vooruitlopend op de provinciale verkiezingen behoefte bestaat aan een soort van evaluatie. Tegelijkertijd moet deze nieuwe organisatie op afstand wel de tijd en gelegenheid krijgen om haar toegevoegde waarde in/t.o.v. de markt te bewijzen. Tussen de start van de ROM en eind 2022 zit te weinig tijd om hier harde conclusies aan te kunnen verbinden. Het Jaarplan en de Jaarrekening zullen als onderdeel van de P&C-cyclus ook jaarlijks aan PS worden gestuurd. Daarin wordt breder gerapporteerd dan alleen financiële resultaten. Op basis hiervan kan de provincie desgewenst een eigen (tussen-)evaluatie opstellen t.b.v. de Provinciale verkiezingen.
<i>Wens/bedenking 6:</i> jaarplan en jaarrekening ROM worden naar PS gestuurd
<i>Reactie 6:</i> Het Jaarplan en de jaarrekening zullen als onderdeel van de P&C-cyclus door de Gedeputeerde elk jaar ter informatie aan PS worden gestuurd.
<i>Wens/bedenking 7:</i> ROM neemt geen achtergestelde positie in t.o.v. andere deelnemers bij het verstrekken (en terugbetalen) van leningen
<i>Reactie 7:</i> Vanuit het participatiefonds neemt de ROM, naast zogenaamde pari passu (gelijkgestelde) leningen, soms ook een achtergestelde positie in t.o.v. andere deelnemers bij het verstrekken (en terugbetalen) van leningen. In dergelijke gevallen zal dat gepaard gaan met een hogere rente vanwege het hogere risicoprofiel. Vanuit het ROM-fonds kan ook worden gekozen voor een participatie (aandelenkapitaal), de meest risicovolle vorm van financiering. Overigens ook een participatie die bij een succesvolle scale-up tot een groot rendement kan leiden. Dat is het basisprincipe van de ROM dat je daar opereert waar de markt faalt en met de financiering onder de juiste condities aansluit op de financieringsbehoefte van het bedrijf. Door achtergestelde leningen uit te sluiten, wordt het voor de ROM onmogelijk om qua risico een tussenpositie in te nemen tussen pari passu lening en een participatie. Het maakt de ROM daarmee beduidend minder flexibel om in te spelen op marktfalen.
<i>Wens/bedenking 8:</i> jaarlijks in de jaarrekening van de provincie te blijven rapporteren of de huidige houding t.a.v. staatssteunregels van de EU nog steeds adequaat is en de redenering 'elders gebeurt het, dus kan het ook hier' nog steeds prudent is
<i>Reactie 8:</i> Prima, dit gebeurt feitelijk al standaard via de jaarrekening, waarin voor verbonden partijen ook op onrechtmatig handelen zal worden getoetst door de accountant
<i>Wens/bedenking 9:</i> KPI's t.a.v. de ROM op te nemen in de provinciale programmabegroting en -jaarrekening en de ROM op te nemen in de paragraaf Verbonden partijen in die documenten
<i>Reactie 9:</i> Ja, dit zal worden gedaan.
<i>Wens/bedenking 10:</i> beter borgen van de onafhankelijkheid van de investeringscommissie door haar te laten benoemen door de AvA en niet door de directeur (die haar adviezen moet opvolgen)
<i>Reactie 10:</i> Conform de Statuten (Akte van oprichting) van het Participatiefonds Regio Utrecht, artikel 17, lid 5 (blz. 10) worden de leden van de Investeringscommissie benoemd door de AVA
<i>Wens/bedenking 11:</i> nog terug te komen bij PS (bespreken in de commissie) met de uitwerkingen die GS in haar reactie op het advies van PWC aankondigt
<i>Reactie 11:</i> GS onderschrijft de reactie op het PWC-advies van de kwartiermaker ROM en u kunt deze reactie dus zien als de onze. Wat betreft de openstaande punten uit het PWC advies, hier zullen wij later dit jaar bij u op terugkomen als daar op basis van de start en verdere inrichting van de ROM meer duidelijkheid over is.

Christen Unie
<i>Wens/bedenking 12:</i> Het laatste element van het tweede beslispunt luidt: “Vast te stellen dat de ROM regio Utrecht B.V. opereert op afstand van de politieke besluitvorming van de aandeelhouders maar binnen de hoofdthema’s van de Regionaal Economische Agenda (REA).”   De ChristenUnie heeft veel moeite met het feit dat de Regionale Economische Agenda buiten de kaderstelling van Provinciale Staten is/wordt vastgesteld. De juiste volgorde zou volgens de ChristenUnie zijn geweest dat de provincie Utrecht eerst zijn eigen (meerjarige)economische visie zou hebben vastgesteld en dat als gevolg daarvan elementen ingebracht zouden worden in de Regionale Economische Agenda. De ChristenUnie zou daarom graag zien dat het laatste beslispunt wijzigt in: “Vast te stellen dat de ROM regio Utrecht B.V. opereert op afstand van de politieke besluitvorming van de aandeelhouders, maar dat tenminste voor het aandeel dat de provincie Utrecht eigenaar is de activiteiten binnen de kaders van de economische visie vallen.”
<i>Reactie 12:</i> De REA is vastgesteld na consultatie van ruim 300 vertegenwoordigers van bedrijven, kennisinstellingen, overheden (waaronder provincie Utrecht) en maatschappelijke organisaties. De REA kent daarmee als strategisch kader een breed draagvlak in de regio. De provincie Utrecht neemt hierin geen positie boven de andere partijen, maar hecht juist aan de kracht van deze gezamenlijkheid. Mocht Provinciale Staten bij de herijking van het economisch beleid van de Provincie tot andere keuzen komen dan hetgeen is vastgesteld via de REA, dan zal dit standpunt vanzelfsprekend bepalend zijn voor de inbreng van de gedeputeerde bij gesprekken over dit onderwerp bij de EBU en/of de ROM. Streven van GS zal overigens altijd gericht zijn om het economisch beleid van de regio en alle daarin opererende triple helix partijen zo congruent mogelijk te laten zijn. De Provincie bezit naar verwachting straks 30% van de aandelen van de ROM en heeft daarmee (net als elke andere aandeelhouder) geen absolute meerderheid bij de AVA. Het is niet mogelijk een administratieve scheiding aan te brengen in de werkzaamheden, activiteiten en financieringen van de ROM. De AVA als totaal bepaalt de kaders en benoemt de RvC, en daarbij is de PU dus ‘slechts’ een van de spelers. Er is in de REA (2020-2027) voor 2024 een evaluatie (Midterm Review) aangekondigd. Dat biedt de partners in de regio en daarmee ook de provincie Utrecht de gelegenheid om het kader waar nodig te herzien. Het College zal de Staten voor deze evaluatie betrekken bij de Midterm Review, zodat uw input kan worden meegenomen.
CDA
<i>Wens/bedenking 13:</i> De ROM komt op enige afstand te staan. Wij hebben in BEM voorgelegd dat wij als CDA van mening zijn dat, zeker in het licht van deze afstand, de meerjarenstrategie van de ROM niet alleen ter informatie maar ook ter instemming aan PS zou moeten worden voorgelegd. Het mag misschien semantisch lijken bij de opstart van de ROM nu en de nog verse REA, maar dat zal in de loop der jaren veranderen. Zeker omdat we de ROM zonder einddatum oprichten en de REA die wel kent, nl. 2027.
<i>Reactie 13:</i> Het College zegt u toe dat de Gedeputeerde economie als gemandateerd aandeelhouder in de ROM voorafgaand aan de bespreking/vaststelling van de meerjarenstrategie voor de ROM in de AVA uw inbreng ophaalt via de Commissie BEM en Staten. De provincie Utrecht is zoals bekend geen enig eigenaar van de ROM, maar slechts gedeeltelijk aandeelhouder met nog 6 andere partners. De Aandeelhoudersvergadering is voor de ROM het hoogste besluitvormend orgaan.
SGP
<i>Openstaande vraag tijdens Commissie BEM:</i> In de REA en ROM wordt steeds gesproken over de regio Utrecht; welk werkgebied betreft dit?
<i>Antwoord:</i> In het Investeringsreglement van de ROM staat onder definities (1.1) hierover het volgende: <i>De regio Utrecht: provincie Utrecht, inclusief de gemeenten in de Gooi- en Vechtstreek en voor specifieke samenwerkingsprojecten in de regio Food Valley.</i> Hieronder vallen dus in elk geval de gemeenten Veenendaal, Rhenen en Renswoude die onderdeel uitmaken van de provincie Utrecht (en binnen de regio Food Valley vallen). De overige gemeenten van de regio Food Valley vallen binnen het werkgebied van Oost NL, de ROM van provincie Overijssel en Gelderland. Op grensoverschrijdende samenwerkingsprojecten binnen de Food Valley zal dan ook de samenwerking tussen de ROM Regio Utrecht en Oost NL worden opgezocht. Dit wordt verstaan onder ‘specifieke samenwerkingsprojecten’.

